

Uspokojení zajištěného věřitele

Zajištěný věřitel má právo, aby byl v insolvenčním řízení při splnění stanovených předpokladů uspokojen z výtěžku zpeněžení zajištění, přičemž předmět zajištění tvoří do jisté míry oddělenou majetkovou podstatu, z níž nemohou být (před plným uspokojením nároků zajištěného věřitele) uspokojeni jiní věřitelé dlužníka. Toto právo zajištěného věřitele se však váže pouze k předmětu zajištění. Nastane-li situace, že se výtěžek zpeněžení v době, kdy má být rozhodnuto o jeho vydání zajištěnému věřiteli, již v majetkové podstatě nenachází, nemá zajištěný věřitel právo na oddělené uspokojení své zajištěné pohledávky z jiného majetku dlužníka.

(Usnesení Nejvyššího soudu sp.zn. 29 NSČR 4/2013, ze dne 29.5.2015)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v insolvenční věci dlužníka SKLÁRNY KAVALIER, a. s., se sídlem v S., zastoupeného Mgr. I.B., advokátem, se sídlem v P., o vydání výtěžku zpeněžení zajištění, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. MSPH 76 INS 3732/2008, o dovolání věřitele č. 247 DS Smith Packaging Czech Republic s. r. o., se sídlem v J., zastoupeného JUDr. P.V., advokátem, se sídlem v P., proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. srpna 2012, č. j. MSPH 76 INS 3732/2008, 3 VSPH 88/2012-B-326, tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. srpna 2012, č. j. MSPH 76 INS 3732/2008, 3 VSPH 88/2012-B-326, a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. prosince 2011, č. j. MSPH 76 INS 3732/2008-B-280, se zrušují a věc se vrací Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Městský soud v Praze (dále jen „insolvenční soud“) usnesením ze dne 13. prosince 2011, č. j. MSPH 76 INS 3732/2008-B-280, vyslovil souhlas s tím, aby insolvenční správce vydal zajištěnému věřiteli č. 220 Citibank Europe plc (dále též jen „věřitel č. 220“ nebo „zajištěný věřitel“) výtěžek zpeněžení ve výši 55 069 671,74 Kč ze zpeněžených a ve prospěch tohoto věřitele zastavených pohledávek specifikovaných v příloze č. 1 usnesení (bod I. výroku) a uložil insolvenčnímu správci povinnosti související s vydáním výtěžku zpeněžení (bod II. výroku).

Šlo o v pořadí druhé rozhodnutí insolvenčního soudu; první rozhodnutí – usnesení insolvenčního soudu ze dne 12. května 2010, č. j. MSPH 76 INS 3732/2008-B-188, kterým insolvenční soud mimo jiné vyslovil souhlas s vydáním výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli ve výši 55 069 671,74 Kč – Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 17. prosince 2010, č. j. MSPH 76 INS 3732/2008, 2 VSPH 663/2010-B-236, v této části zrušil a věc vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení. Na odůvodnění odvolací soud kromě jiného uvedl, že podle rozhodnutí insolvenčního soudu byly pohledávky dlužníka (které zajišťovaly pohledávky věřitele č. 220) vymoženy před prodejem podniku v celkové výši 122 069 316,82 Kč a že část „získaných pohledávek“ byla použita na provoz podniku, aniž by však insolvenční soud blíže popsal, o jaké částky uhrazené dlužníky dlužníka jde. Insolvenčnímu soudu vytkl, že z jeho rozhodnutí není zřejmé, které z vymožených pohledávek byly použity na uspokojení zajištěných pohledávek a které na provoz podniku dlužníka. Insolvenční soud dále podle odvolacího soudu pochybil, když neuvedl, zda částka 17 378 151,15 Kč, která byla v době prohlášení konkursu na účtu dlužníka, představuje vymožené pohledávky zajištěné zástavním právem.

K odvolání věřitele č. 247 DS Smith Packaging Czech Republic s. r. o. (dále též jen „věřitel č. 247“) Vrchní soud v Praze napadeným rozhodnutím usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. prosince

2011, č. j. MPSH 76 INS 3732/2008-B-280, v bodě I. výroku změnil jen tak, že výše výtěžku zpeněžení určeného k vydání zajištěnému věřiteli činí 56 415 450 Kč.

Odvolací soud vyšel z toho, že:

1/ Insolvenční řízení ve věci dlužníka SKLÁRNY KAVALIER, a. s. bylo zahájeno insolvenčním návrhem dlužníka dne 22. září 2008.

2/ Insolvenční soud usnesením ze dne 2. října 2008 vyhlásil moratorium, které trvalo do 2. ledna 2009.

3/ Insolvenční soud usnesením ze dne 8. ledna 2009 zjistil úpadek dlužníka a insolvenčním správcem ustanovil společnost Voleský a partneři, v. o. s., která do té doby (od vyhlášení moratoria) vykonávala funkci předběžného správce.

4/ Na schůzi věřitelů konané dne 9. února 2009 byla ukončena funkce prozatímního věřitelského výboru potvrzením volby věřitelského výboru, jehož členem se (nově) stal věřitel č. 220.

5/ Insolvenční soud usnesením ze dne 9. února 2009, č. j. MSPH 76 INS 3732/2008-B-13, prohlásil konkurs na majetek dlužníka.

6/ Věřitel č. 220 přihlásil do insolvenčního řízení 10 zajištěných pohledávek, které byly (po částečném zpětvzetí pohledávek a po částečném zpětvzetí zajištění) na přezkumném jednání konaném dne 30. března 2009 zjištěny v celkové výši 2 727 231 596,30 Kč jako pohledávky s právem na uspokojení z uplatněného zajištění. Z nich byly zjištěny pohledávky č. 2 ve výši 902 236 220,61 Kč, č. 4 ve výši 468 694 574 Kč, č. 6 ve výši 502 166 973,86 Kč, č. 8 ve výši 223 949 268,02 Kč a č. 10 ve výši 164 765 028,55 Kč, a to jako pohledávky zajištěné způsoby specifikovanými v příloze č. 11 přihlášky pod čísly I., V., VI. a IX. až XXXIV., tj. zástavními právy zřízenými k pohledávkám na bankovních účtech (VI.) a také k zastaveným pohledávkám dlužníka, tedy jeho pohledávkám za třetími osobami z obchodního styku ve výši 950 996 211,16 Kč (sub IX. až XXXIV.).

7/ V průběhu insolvenčního řízení (po vyhlášení moratoria) byly při pokračujícím provozu dlužníkovu podniku jeho zastavené pohledávky ve výši 950 996 211,16 Kč (sloužící k zajištění pohledávek věřitele č. 220) zaplacený v celkové výši 122 069 316,82 Kč. Ve výši 121 704 879,82 Kč byly zaplacený do prohlášení konkursu, tj. do dne 8. února 2009 (jde o pohledávky uvedené v příloze č. 1 usnesení konkursního soudu), zbývající část ve výši 356 751,50 Kč byla zaplacená po prohlášení konkursu.

8/ Nezaplacený zbytek předmětných zastavených pohledávek dlužníka ve výši 828 926 894,34 Kč byl zpeněžen s částí podniku dlužníka smlouvou ze dne 17. srpna 2009. V usnesení ze dne 12. května 2010, č. j. MSPH 76 INS 3732/2008-B-188, insolvenční soud vyslovil souhlas s tím, aby věřiteli č. 220 byl vydán výtěžek zpeněžení části podniku dlužníka ve výši 224 504 231,56 Kč. V této části odvolací soud potvrdil rozhodnutí insolvenčního soudu usnesením ze dne 17. prosince 2010, č. j. MSPH 76 INS 3732/2008, 2 VSPH 663/2010-B-236.

9/ Ke dni prodeje části dlužníkovu podniku činila výše finančních prostředků „pozůstávajících“ v majetkové podstatě dlužníka 56 423 844 Kč.

Na tomto základě odvolací soud nejprve konstatoval, že zůstal nevypořádan jen výtěžek ze zastavených pohledávek dlužníka získaný jejich vyplacením v celkové výši 122 069 316,82 Kč. Odvolací soud neměl pochyb o tom, že tyto pohledávky dlužníka byly součástí majetkové podstaty dle § 205 a násl. zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), a že do ní náleželo i plnění poskytnuté na tyto pohledávky v průběhu insolvenčního řízení. Jelikož bylo v řízení zjištěno právo věřitele č. 220 na uspokojení jeho pohledávek č. 2, 4, 6, 8 a 10 z tohoto výtěžku, měl věřitel č. 220 po prohlášení konkursu nárok na vydání předmětného výtěžku postupem dle § 298 insolvenčního zákona. Na tomto jeho právu podle odvolacího soudu „nemůže nic změnit okolnost, že část předmětného výtěžku byla (momentálně) použita na provoz podniku dlužníka“. Věřitel č. 220 (totiž) neučinil žádný úkon, jímž by se svého nároku z tohoto zajištění vzdal (a to ani tak, že by dal souhlas s užitím získaného výtěžku k uspokojení jiných věřitelů). Z toho podle odvolacího soudu

plyne, že věřitel č. 220 nemůže být uspokojen ve větším rozsahu, než na jaký má nárok, tím, že k uspokojení jeho zajištěných pohledávek bude namísto výtěžku ze zpeněžení zajištění ve výši 121 704 879,82 Kč užít jen zbytek ve výši 56 423 844 Kč (finanční prostředky „pozůstávající“ v majetkové podstatě ke dni prodeje části dlužníkovy podniku), jak navrhl insolvenční správce.

Odvolací soud korigoval závěry insolvenčního soudu pouze v tom, že z výtěžku zpeněžení zajištění (vyplacení zastavených pohledávek dlužníka) nelze odečíst odměnu správce v jím navržené výši (1 354 172,26 Kč včetně daně z přidané hodnoty), která vychází z celého výtěžku ve výši 56 423 844 Kč. Výtěžku zpeněžení bylo totiž dosaženo převážně před prohlášením konkursu, tedy v době, kdy osobou s dispozičními oprávněními nebyl insolvenční správce, ale dlužník. Po prohlášení konkursu, kdy dispoziční oprávnění k majetkové podstatě přešla na správce (§ 246 insolvenčního zákona), pak byl z tohoto zajištění získán výtěžek jen v rozsahu 356 751,50 Kč, čemuž odpovídá odměna správce ve výši 8 394 Kč včetně daně z přidané hodnoty.

Proti rozhodnutí odvolacího soudu podal věřitel č. 247 dovolání, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 238a odst. 1 písm. a/ a § 237 odst. 1 písm. c/ a odst. 3 zákona č. [99/1963 Sb.](#), občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), uplatňuje dovolací důvody podle § 241a odst. 2 písm. a/ a b/ o. s. ř., tj. že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci, a navrhuje, aby Nejvyšší soud usnesení odvolacího soudu zrušil a věc vrátil „soudu prvního stupně“ k dalšímu řízení.

Otázku zásadního právního významu dovolatel spatřuje v tom, zda může mít zajištěný věřitel, který uplatnil přihlášku pohledávky zajištěné zástavním právem k pohledávkám dlužníka, nárok na vydání výtěžku zpeněžení těchto pohledávek, přestože se výtěžek v době prohlášení konkursu v majetkové podstatě již prokazatelně nenachází [dlužník jej spotřeboval (použil) v rámci provozu podniku], a zda je přípustné vydat zajištěnému věřiteli výtěžek zpeněžení jiného (nezajištěného) majetku, kterého insolvenční správce dosáhl po prohlášení konkursu.

Dovolatel připustil, že součástí majetkové podstaty je i plnění na pohledávky, které dlužník přijímá od svých dlužníků (poddlužníků) od zahájení insolvenčního řízení, tedy před „prohlášením úpadku či konkursu“, a že zajištěný věřitel má nárok na vydání výtěžku zpeněžení předmětu zajištění, dojde-li ke zpeněžení v době před prohlášením konkursu (i v období moratoria), ovšem za předpokladu, že výtěžek zpeněžení předmětu zajištění se skutečně v době prohlášení konkursu na majetek dlužníka v majetkové podstatě dlužníka nachází.

Podle dovolatele však v dané věci o takovou situaci nejde, neboť dlužník sice v době před prohlášením konkursu inkasoval z předmětu zajištění částku 121 704 879,82 Kč, nicméně ke dni prohlášení konkursu měl na účtu prokazatelně pouze 17 378 151,15 Kč. Ani u této částky však není zřejmé, zda jde o inkaso na zajištěné pohledávky nebo na pohledávky nezajištěné, vzniklé z provozu podniku, a nelze tedy o tomto zůstatku bez dalšího říci, že jde o výtěžek zpeněžení ze zajištěných pohledávek.

Dovolatel zpochybňuje závěr odvolacího soudu, podle něhož má zajištěný věřitel nárok na vydání výtěžku zpeněžení zajištěných pohledávek i za předpokladu, že část výtěžku byla použita na provoz podniku. Oproti odvolacímu soudu má za to, že zajištěnému věřiteli nemůže být vydán jakýsi „náhradní“ výtěžek zpeněžení jiného (nezajištěného) majetku, kterého insolvenční správce dosáhl po prohlášení konkursu, nadto „v daném případě navíc účelově a záměrně právě proto, aby insolvenční správce uspokojil zajištěného věřitele“. Zajištěný věřitel má totiž dle § 298 odst. 1 insolvenčního zákona právo jen na to, aby jeho pohledávka byla uspokojena z výtěžku zpeněžení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty. Neříká nic o tom, že by pohledávka zajištěného věřitele měla být uspokojena z výtěžku jiného majetku než předmětu zajištění v případě, že výtěžek ze zajištění se v majetkové podstatě z jakéhokoliv důvodu nenachází. Takovéto postavení zajištěného

věřitele by bylo v rozporu se zásadou uvedenou v § 5 písm. a/ insolvenčního zákona, podle níž nesmí být žádný z účastníků nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn.

Dovolatel tvrdí, že dlužník v době trvání moratoria nepochybně „zpeněžil“ i jiná významná oběžná aktiva, když (podle mínění dovolatele) jen z nezajištěných pohledávek musel inkasovat řádově stovky miliónů korun, které následně použil na provoz podniku. Nazíráno optikou právního názoru odvolacího soudu by i nezajištění věřitelé mohli požadovat jakousi náhradu za toto zpeněžení nezajištěného majetku, který „momentálně“ dlužník použil na provoz podniku. Takové úvahy by však podle dovolatele vedly k absurdním závěrům. K tomu konečně poukazuje na žádost věřitele č. 220 zveřejněnou dne 12. října 2010 (č. l. B-340), v níž žádá insolvenčního správce o vyplacení dalšího výtěžku zpeněžení zajištěných pohledávek ve výši 65 653 866,82 Kč.

Podle dovolatele není podstatná ani odvolacím soudem zdůrazněná skutečnost, že se zajištěný věřitel svého zajištění nevzdal. Je tomu tak proto, že je-li výtěžek zpeněžení (inkaso) z pohledávek použit dlužníkem pro provoz podniku, nelze jej ani vydávat. Tato skutečnost vyplývá ze samotné povahy zástavního práva k pohledávkám, jakožto relativně dynamického zajištění. V tomto směru je podle dovolatele relevantní okamžik prohlášení konkursu na majetek dlužníka, když od tohoto okamžiku je zajištěný věřitel oprávněn vydávat pokyn ke správě a zpeněžení zajištění. Teprve od tohoto okamžiku může zajištěný věřitel odvrátit pro něj svým způsobem nepříznivé důsledky vyplývající z povahy zástavního práva k pohledávkám.

Dovolatel má konečně za to, že věřitel č. 220 souhlasil s prohlášením moratoria a „de facto jej jako majoritní věřitel prosadil“, pročež si mohl být vědom, že po dobu trvání moratoria dispoziční právo k majetkové podstatě má stále dlužník a že s největší pravděpodobností inkasa na zajištěné pohledávky použije na provoz podniku. Dovolatel míní, že tomuto věřiteli tak jako tak v konečném důsledku žádná újma nevznikla, neboť měl pohledávku zajištěnou valnou většinou věcí, práv a jiných majetkových hodnot náležejících k podniku, jehož provoz byl zachován až do okamžiku prodeje, čímž bylo dosaženo nepochybně vyšší ceny, než kdyby byl provoz podniku ukončen.

V rovině odvolacího důvodu dle § 241a odst. 2 písm. a/ o. s. ř. dovolatel namítá, že odvolací soud řádně nezjišťoval okolnosti rozhodné pro posouzení věci, pominul tvrzení a důkazy k zůstatku peněžních prostředků na účtu dlužníka a k tomu, že insolvenční správce navrhl vydání výtěžku nikoliv ze zpeněžení zajištění, nýbrž z výtěžku zpeněžení zcela jiného majetku.

Zajištěný věřitel považuje dovolání za nepřijatelné, maje za to, že napadené rozhodnutí není rozhodnutím ve věci samé. Kromě toho míní, že dovolatel nesprávně vykládá ustanovení § 283 odst. 2 insolvenčního zákona, které podle zajištěného věřitele slouží pouze jako vymezení „dispozičního oprávnění“ insolvenčního správce ke zpeněžování majetkové podstaty. Nelze je však vykládat jako „konstatování“, že majetková podstata je zpeněžována až po prohlášení konkursu. Zajištěný věřitel má za to, že když dlužník po podání insolvenčního návrhu provozuje činnost, která je považována za zpeněžování – typicky inkasuje a vymáhá své pohledávky – nelze dovozovat, že přijaté plnění z takto vymožených a uhrazených zastavených pohledávek nenáleží zajištěnému věřiteli. Z toho podle zajištěného věřitele vyplývá, že pro vznik práva k výtěžku zpeněžení je nerozhodné, v jaké fázi insolvenčního řízení dojde ke zpeněžení, stejně tak na právu zajištěného věřitele na vydání výtěžku ničeho nemění ani to, že část výtěžku zpeněžení byla spotřebována. Jedinou podstatnou skutečností je to, zda ke zpeněžení došlo a zda byl dosažen výtěžek navrhovaný insolvenčním správcem k vyplacení.

Zajištěný věřitel dále nesouhlasí s tím, že by argumentem pro snížení výplaty výtěžku mohl být jeho souhlas s vyhlášením moratoria. To, že vykonal právo založené přímo ustanovením § 116 odst. 2 insolvenčního zákona, podle zajištěného věřitele nemůže jít k jeho tíži, navíc souhlas s moratoriem neimplikuje souhlas se spotřebováním výtěžku zpeněžení. Podle zajištěného věřitele insolvenční

zákon uvádí vyčerpávající výčet částek, které lze odečíst od výtěžku zpeněžení zajištěného majetku před jeho výplatou zajištěnému věřiteli, přičemž souhlas s vyhlášením moratoria není ani pro jednu z takových částek relevantní.

Rovněž zajištěný věřitel na podporu své argumentace poukazuje na základní zásady insolvenčního řízení (ustanovení § 5 písm. c/ insolvenčního zákona) a namítá, že právní názory dovolatele vedou k absurdnímu závěru, podle něhož právo zajištěného věřitele na vydání výtěžku zpeněžení zastaveného majetku je závislé na tom, jak insolvenční správce naloží s výtěžkem zpeněžení. Lze-li bez souhlasu zajištěného věřitele disponovat s výtěžkem zpeněžení zastaveného majetku, pak lze výtěžek např. vyplatit třetí osobě, uhradit z něj zapodstatové pohledávky, náklady insolvenčního řízení nad rámce limitů stanovených insolvenčním zákonem a podobně, a následně nárok zajištěného věřitele na výplatu odmítnout s tím, že již v majetkové podstatě nic nezbylo.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2012) se podává z bodu 7., článku II., zákona č. [404/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

S přihlédnutím k době vydání dovoláním napadeného usnesení je na danou věc uplatnitelný insolvenční zákon ve znění účinném do 31. října 2012, tj. naposledy ve znění zákona č. [167/2012](#) Sb.

V rámci posuzování přípustnosti dovolání Nejvyšší soud předesílá, že usnesení o vydání výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli je rozhodnutím ve věci samé (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. dubna 2015, sen. zn. 29 NSČR 31/2013). Dovolání pak Nejvyšší soud shledává přípustným podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a/ o. s. ř., ve spojení s ustanovením § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř., když zásadní právní význam napadeného rozhodnutí přisuzuje řešení otázky dovoláním předestřené, dovolacím soudem dosud nezodpovězené.

Nejvyšší soud se - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval nejprve dovolacím důvodem dle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Dovolatel především zpochybňuje závěr odvolacího soudu, podle něhož na právu zajištěného věřitele na vydání výtěžku zpeněžení dle § 298 insolvenčního zákona ničeho nemění ani skutečnost, že „část předmětného výtěžku byla (momentálně) použita na provoz podniku dlužníka“.

Podle ustanovení § 298 insolvenčního zákona zajištění věřitelé mají právo, aby jejich pohledávka byla uspokojena z výtěžku zpeněžení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, jimiž byla zajištěna (odstavec 1). Výtěžek zpeněžení po odečtení nákladů spojených se správou a zpeněžením a po odečtení částky připadající na odměnu insolvenčního správce vydá insolvenční správce se souhlasem insolvenčního soudu zajištěnému věřiteli (odstavec 2). Náklady spojené se zpeněžením lze odečíst nejvýše v rozsahu 5 % výtěžku zpeněžení; náklady spojené se správou nejvýše v rozsahu 4 % výtěžku zpeněžení. Se souhlasem zajištěného věřitele lze odečíst náklady i ve větším rozsahu (odstavec 3). Zajištěnému věřiteli, který dosud nesplnil povinnost podle § 157 odst. 1, se vydá výtěžek zpeněžení po odečtení částky připadající na splnění této povinnosti (odstavec 4). Pro zpeněžení podle § 293 se odstavec 2 použije jen tehdy, jestliže zajištěný věřitel dosud nesplnil povinnost podle § 230 odst. 3 (odstavec 5).

V posuzované věci ze skutkových závěrů soudů nižších stupňů plyne, že věřitel č. 220 řádně přihlásil do insolvenčního řízení své pohledávky za dlužníkem, které byly zjištěny včetně práva na uspokojení

ze zajištění, tvořeného i předmětnými pohledávkami dlužníka za třetími osobami. Po zahájení insolvenčního řízení v době trvání účinků moratoria, s jehož vyhlášením souhlasil i zajištěný věřitel, bylo na pohledávky dlužníka, které zajišťovaly pohledávky zajištěného věřitele, zapláceno celkem 121 704 879,82 Kč. Ke dni prohlášení konkursu bylo na účtech dlužníka celkem 17 378 151,15 Kč. Po prohlášení konkursu dlužníkovi dlužníci na zajištěné pohledávky uhradili dalších 356 751,50 Kč. Ke dni prodeje části dlužníkovu podniku pak byly v majetkové podstatě dlužníka finanční prostředky ve výši 56 423 844 Kč.

Z uvedeného je zřejmé, že rozhodl-li odvolací soud o vydání výtěžku zpeněžení ve výši 56 415 450 Kč, přiznal zajištěnému věřiteli nárok na vyšší výtěžek z inkasa pohledávek, než který se nacházel (mohl nacházet) v majetkové podstatě dlužníka ke dni prohlášení konkursu, neboť v té době činil zůstatek na účtech dlužníka 17 378 151,15 Kč. Dovolatel tedy důvodně namítá, že součástí vydávané částky musí nutně být i jiné finanční prostředky než ty, které byly získány ze zastavených pohledávek (inkasem na ně).

Výklad zvolený odvolacím soudem, podle něhož zajištěnému věřiteli vzniká po prohlášení konkursu dle § 298 insolvenčního zákona právo na vydání výtěžku z inkasa zastavených pohledávek, přestože se ke dni prohlášení konkursu v majetkové podstatě již v tomto (k vydání určeném) rozsahu nenacházel, není správný.

Odvolacímu soudu lze přisvědčit v tom, že i pohledávky dlužníka za třetími osobami, které zajišťovaly pohledávky věřitele č. 220, byly součástí majetkové podstaty dlužníka (§ 205 odst. 1 a § 206 odst. 1 písm. h/ insolvenčního zákona), stejně jako plnění poskytnuté v průběhu trvání účinků moratoria na tyto pohledávky, přičemž s těmito závěry nepolemizuje ani dovolatel. Nejvyšší soud však nesdílí názor odvolacího soudu, že po prohlášení konkursu má věřitel nárok na vydání plnění na tyto pohledávky bez ohledu na to, zda bylo předtím dlužníkem spotřebováno (při provozu dlužníkovu podniku).

Odvolací soud totiž dostatečně nezohlednil povahu nároku zajištěného věřitele. Zajištěný věřitel má nárok, aby byl (výlučně on) uspokojen z výtěžku zpeněžení zajištění, přičemž insolvenční zákon stanoví kvantitativní omezení v tom směru, jaké náklady (vedle odměny insolvenčního správce, srov. § 298 odst. 2) lze od výtěžku zpeněžení odečíst (§ 298 odst. 3). To však ještě neznamená, že v případě, kdy se ke dni rozhodnutí o vydání výtěžku zpeněžení již výtěžek (vůbec či v určitém rozsahu) v majetkové podstatě nenachází, lze bez dalšího rozhodnout o uspokojení zajištěného věřitele „v plné výši“. Takové rozhodnutí totiž nutně vede k tomu, že rozhodnutí buď zůstane nenaplněno (nebudou-li v majetkové podstatě finanční prostředky k úhradě určené částky) nebo že zajištěnému věřiteli bude vydána částka, která byla určena k uspokojení jiných pohledávek (pohledávek jiných zajištěných věřitelů, pohledávek za majetkovou podstatou či pohledávek nezajištěných věřitelů), event. částka, na jejímž rozdělení by se zajištěný věřitel jinak podílel poměrně (k tomu viz § 299 odst. 1 věta druhá insolvenčního zákona). Jak správně namítá dovolatel, takovým postupem by mohl být zajištěný věřitel oproti jiným věřitelům dlužníka nedovoleně zvýhodněn (§ 5 písm. a/ insolvenčního zákona).

Jinak řečeno, zajištěný věřitel má právo, aby byl v insolvenčním řízení při splnění stanovených předpokladů uspokojen z výtěžku zpeněžení zajištění, přičemž předmět zajištění tvoří do jisté míry oddělenou majetkovou podstatu, z níž nemohou být (před plným uspokojením nároků zajištěného věřitele) uspokojeni jiní věřitelé dlužníka. Toto právo zajištěného věřitele se však váže pouze k předmětu zajištění. Nastane-li situace, že se výtěžek zpeněžení v době, kdy má být rozhodnuto o jeho vydání zajištěnému věřiteli, již v majetkové podstatě nenachází, nemá zajištěný věřitel právo na oddělené uspokojení své zajištěné pohledávky z jiného majetku dlužníka.

Promítnuto do poměrů projednávané věci z uvedeného plyne, že odvolací soud pochybil, když bez

dalšího rozhodl o vydání výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli ve výši, která odpovídala finančním prostředkům „pozůstávajícím“ v majetkové podstatě ke dni prodeje části dlužníkovy podniku, aniž si ujasnil (v rozporu s tím, co na dané téma sám uvedl v předchozím zrušovacím rozhodnutí v této věci), zda tato částka skutečně představuje zůstatek zaplacených pohledávek zajištěných zástavním právem. Přitom je zřejmé, že co do částky převyšující 17 378 151,15 Kč (k čemuž je nutno připočítat až po prohlášení konkursu zaplacenou částku 356 751,50 Kč, bez odečtení odměny insolvenčního správce ve výši 8 394 Kč) tomu tak nepochybně nebylo. Z uvedeného zároveň vyplývá, že dovolání je důvodné i v rovině dovolacího důvodu dle § 241a odst. 2 písm. a/ o. s. ř., když soudy zcela pominuly dovolatelova tvrzení a navržené důkazy o tom, co představují (z čeho sestávají) finanční prostředky ve výši 56 423 844 Kč, které se nacházely v majetkové podstatě dlužníka ke dni prohlášení konkursu.

Protože právní posouzení věci odvolacím soudem není správné, Nejvyšší soud, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), napadené usnesení podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty za středníkem zrušil. Vzhledem k tomu, že důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí i na rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud ve stejném rozsahu i toto rozhodnutí a vrátil věc insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 a 3 o. s. ř.).

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)